

RAPPORT

Twinningresa till Port Shepstone
februari 2003

Laila Forsmark

INNEHÅLL

1. Inledning

2. Resans mål

3. Förberedelser

4. Resa och ankomst

5. Skolbesök

6. Sammanfattning av vad som varit BRA

7. Svårigheter som hindrat en god kontakt

8. Förslag på riktlinjer för att hålla liv i, och vidareutveckla våra skolkontakter

9. Övrigt program

10. Förändringar sen 2000

11. Vad jag kan ta med mig hem

12. Allmänt att tänka på för kommande delegationer

13. Efterarbete

14. Avslutning

RAPPORT

Twinningresa till Port Shepstone februari 2003

1. Inledning

Jag hade den stora förmånen att delta i en delegationsresa till Port Shepstone för ett par år sen, november 2000, och avslutade min rapport den gången med ”*jag bara måste åka tillbaka någon gång i framtiden*”. Det var så många saker som jag inte hade hunnit få svaret på, och så mycket mer att se, lära och uppleva tyckte jag. Att det blev ett tillfälle redan nu gjorde mig lycklig. Jag kände mig hedrad men var lite spänd att jag måtte kunna göra något fruktbart för OSAK. De övriga i delegationen var Maria Norberg, Madelene Engman och Rolf Persson. Eftersom jag är lärare så har det varit skolfrågor och skolkontakter som jag haft som huvudintresse inom twinningen. Kontakterna med Port Shepstone har också gett mig ett stort allmänt intresse för Sydafrika både i nutid och historiskt. Jag läser allt jag hinner både skönlitterärt och fakta om landet.

Vad det gäller skolkontakterna har de varit svåra att få att fungera på längre sikt. Många i skolorna både här och där nere har varit besvikna på uteblivna kontakter.

2. Resans mål

Jag ville få våra skolkontakter att fungera bättre.

Jag ville dessutom få svar på endel av de frågor jag inte hann med förra gången.

3. Förberedelser

Jag tog kontakt med alla här i Oskarshamn som jag visste hade haft eller har kontakt med någon skola i Port Shepstone och frågade dem hur deras kontakter hade varit och hur de skulle vilja förbättra eller utveckla dessa. Jag utgick från ett frågeformulär som jag gjort (bilaga 1). Detta formulär hade jag för avsikt att även använda som underlag vid samtalen med lärare i Port Shepstone.

En översikt över skolor och lärare som tidigare haft kontakter har jag tidigare gjort (bilaga 2). Jag gjorde en videofilm från min skola med omgivningar samt med hälsningar från några OSAK-medlemmar.

Vidare förberedde jag mig på att berätta om svensk skolundervisning och eftersom jag själv arbetar med port folio, tog jag med en del åskådningsmaterial om detta.

Övriga förberedelser var att vi i gruppen träffades vid ett flertal tillfällen. Tormod var med vid några sådana. Vi hjälptes åt med önskemål på program, litteratur mm. Vi planerade förstås också våran svenskfest och handlade bl.a. påskgrejer till den.

Jag både e-mailade och skrev vanliga brev till ett par skolor för att de skulle vara beredda på att träffa mig.

4. Resa och ankomst

Vi flög direkt från Virkvarn till Arlanda. Det var mycket bekvämt men hade nackdelen att vi fick vänta 5 timmar på Arlanda innan färden gick vidare över Zurich och Johannesburg till Durban. Än en gång kunde man konstatera att alla dessa restimmar inte var långtråkiga utan mestadels riktigt trevliga. I Durban fick vi ta en större bil än vad som var beställt åt oss för att få plats med alla våra väskor. Vi tog oss sen själva till Port Shepstone och vidare till Saint Michael's Beach söder om Shelly Beach. Det var inga svårigheter att hitta. Vi hade fördelen att jag varit där förut, men jag tror att det skulle gå ganska enkelt även för de som inte tidigare varit där. Det kanske kan bli ett förslag i framtiden att vi från Sverige tar oss själva till PS, speciellt om de är väldigt upptagna där nere och inte har tid att möta oss i Durban.

Vid "stugan" väntade bl.a. Pauline, Ellen, Cynthia, Zindhle, Dell och Gary med mat. Det var en fantastisk känsla att vara i Sydafrika igen, att känna igen sig och att träffa alla dessa underbara människor igen!

Även vädret var underbart och vi tog oss ett dopp i Indiska Oceanen på sen-eftermiddagen.

5. Skolbesök

Jag hade i förväg önskat att få besöka de skolor som har kontakter i Oskarshamn, och att få mycket tid i skolorna till förmån för annat program, så jag hade flera dagar eget program. Min avsikt är att här i rapporten skriva sådana detaljer om de olika skolornas kontakter som belyser det som varit lyckat och de svårigheter som funnits för att detta ska kunna vara en grund för utveckling. De som i framtiden kommer att vara twinningdelegater är viktiga personer för att hjälpa till att levandehålla och utveckla skolungdomarnas utbyte. Du som läser detta och inte är intresserad av skolfrågor kan skumläsa eller hoppa över till "övrigt program"!

INALA SCHOOL

Den skola som jag av eget intresse ville besöka mest var Inala School eftersom min skola Norra skolan haft kontakt med den skolan sedan 96. Tolly Ngobese där har jag haft kontakt med sedan dess och våra olika elever har haft mer eller mindre kontakt i olika former. Två hela skoldagar var jag i Inala School. En av dagarna var Maria med mig och hon filmade där. Det var ett glatt återseende för mig och Tolly. Flera av de andra lärarna kände jag också igen. Jag hade med mig massor med brev och teckningar från eleverna på Norra skolan både till speciella namngivna elever på Inala och sådana som var "to a friend". Bland alla hälsningar fanns också flera klasshälsningar och böcker som några klasser sammanställt. Jag hade också gjort en videofilm från Norra skolan med omgivning. Det fanns också brev från min rektor till rektorn där samt en fin almanacka till honom. Maria och jag var med från morgonsamlingen ute på skolgården tills skoldagen var slut. Vi gick runt i alla klasser och pratade om Sverige, Norra skolan och svenska barn. Jag hade med mig många stora bilder på svensk natur, skolor, årstider, mina egna barn mm. Vi fick även se en hel del hur de jobbar i sina stora klasser ibland över 100 elever i ett klassrum. Mer fakta om Inala School se min tidigare rapport eller andra tidigare rapporter. Här kan dock nämnas att skolan ligger ca. 2 mil norr om PS, endast har svarta elever och lärare, samt är dåligt utrustad vad det gäller material, lokaler och antalet lärare/klass.

Tid fanns även för oss att gå omkring lite själva och se på byggnader och omgivning samt att prata med lärare som inte hade lektion, matpersonal och bypastorn. Tolly tog sig mycket tid att visa oss och prata med oss. Hon hade även ordnat speciellt fika i rummet där de har kombinerad rektorsexpedition, materialrum och personalrum. Lärarna är mycket intresserade de flesta. Någon tyckte vi kunde hjälpa dem med nytt lärarrum eller asfalterad skolgård. Vi fick förstås förklara att vi inte kan ge dem sådana ekonomiska bistånd. De har ibland svårt att se att vi har något att lära av dem och vad utbytet kan ge deras elever. Men de flesta är överens med oss att det är viktigt att lära sig av andra och att man kan få större förståelse för både sig själv och andra genom att ha kontakter på andra sidan jordklotet även om man inte har ren ekonomisk vinning av detta. Både lärare och elever där uppskattar att ha vänner i Sverige och att vi bryr oss om dem. Jag har fått veta att dessa elever inte haft besök av någon vit person tidigare. De brukar skratta när jag pratar om mitt blonda hår och blåa ögon.

Jag försökte förklara för lärarna vikten av att se till att breven blir besvarade och att vi vuxna måste föra listor mm. Jag hade med mig klasslistor på våra elever som jag gav till dem. Tyvärr kunde jag inte lämna alla klasshälsningar direkt för de ordinarie lärarna var inte där. Jag fick lämna hälsningarna på bordet i personalrummet.

De senaste åren har jag försökt med att skicka gemensamma saker från klassen till en klass där och de har svarat på samma sätt. Likadant har andra klasser på min skola gjort. Det kan t.ex. vara böcker om "My House" eller "My Sparetime". Detta för att undvika besvikelser med att personliga brev inte blir besvarade. Det har fungerat bra men eleverna vill ändå gärna skriva personliga brev.

En "highlight" var när jag stod inför en femteklass och plötsligt i ett pennfack på främsta raden fick syn på ett fotografi av en flicka i min egen klass hemma i Oskarshamn. Det ryste! Vi filmade förstås flickan och fotot och lät henne skicka en hälsning via filmen.

Efter **skoldagen** bjöd Tolly hem oss och några av sina kollegor till sig. Det var också en "highlight". Jag fick träffa hennes två pojkar som mina pojkar brevväxlar med, samt ge dem några presenter från Sverige.

Nästa dag var inte Maria med till Inala. Jag var då mest på grannskolan Umzumbe Secondary School där Dudu Malinga är rektor. Jag gick runt i många klasser. Eleverna där är mycket intresserade av hur svensk utbildning fungerar och hur utbredd HIV/Aids är i Sverige. Skolan har en helt fantastisk kör med flest pojkar och de gjorde ett uppträdande på ca 20 min. bara för mig. Helt otroligt bra sjunger de! Kören leds av en av lärarna Mrs Jolisa Malimba. Den här dagen hade jag tid att prata med eleverna ute på skolgården och de kunde bl.a. namnge sina brevvänner i Oskarshamn. Det blev stor oro i skolan runt lunchtid för en av flickorna var plötsligt borta. Hon hade lämnat "ett avskedsbrev" och försvunnit. Massor av pojkar var ute och letade i skolans omgivning och till sist hittade de henne välbehållen.

När jag lämnade skolan hade jag fått massor av post, men tyvärr inte till alla klasserna som hade skickat ner hälsningar, vilket jag inte kunde se förrän jag kom hem. Det här är ett av problemen. Trots att jag var där, lämnade posten, pratade med personalen och själv tog hem breven från dem.

PORT SHEPSTONE JUNIOR PRIMARY SCHOOL

Den här skolan är en helt annan status på än Inala. Den ligger mitt i stan, har 30-klasser, är välutrustad och dyr att gå i. Dell Pendock är rektor där och deras twinningskola är Påskallaviksskolan. Brevväxlingen mellan dessa skolor har fungerat i stort sett bra utom allra senaste tiden då P-vik inte fått svar. Det är mestadels klasshälsningar de utbyter. Carina Wretlund hade bett mig få kontakt med någon av lärarna som vill vara ansvarig för utbytet eftersom den förra ansvariga har flyttat.

Jag besökte endast en klass där Mrs Jen Balcomb var klasslärare. Hon var villig att åta sig att vara kontaktansvarig och hon tyckte tanken på klasshälsningar var bra.

JAI HIND PRIMARY SCHOOL

Här hade jag i förväg bett att få gott om tid att prata med Bash Naidoo och Shita Becho som jag träffat förut och därefter haft brevkontakt med. Jai Hind har sin twinningskola i Kikeboskolan. Även här har det gnisslat i kontakterna. Alla elever har inte fått svar och det var länge sedan sist man fick svar så man på Kikebo. Yvonne Mellström och Eva Steierud är de ansvariga lärarna på Kikebo. Ungefär samma besvikelse för obesvarade brev hade man på Jai Hind. Elevantalet på Jai Hind är mycket större än på Kikebo så de på Kikebo har inte kunnat besvara alla personliga brev som kommit.

Från Jai Hinds sida vill man skriva personliga brev och noga föra listor på dem. Kikebo föredrar klassbrev. Med mig hem hade jag många personliga brev noga listförda med bifogade klasslistor.

Jag rekommenderade Bash Naidoo att ansöka att få komma till Oskarshamn som delegat för att direkt få samtala med Yvonne och Eva.

Jag var runt i alla klasser och hälsade från Kikeboskolan. Alla är mycket positiva både lärare och elever. Tyvärr hade man inte planerat in mer än drygt en timme för detta besök så jag fick

inte så mycket tid att prata med lärarna. Bash kom emellertid till vår svenskfest så hon och jag gjorde då överenskommelser liknande dem som redovisas på Marburg nedan.

MARBURG PRIMARY SCHOOL

Den här skolan som bl.a. Gary Moodley arbetar på har haft haltande kontakt med Rödsleskolan sedan hösten 2001. Båda skolorna är besvikna på att de inte fått svar på sina brev och jag kunde inte, trots tappra försök, riktigt utreda hur situationen uppkommit. En förklaring är att man från Rödsleskolan vid ett tillfälle hade skickat brev med ordinarie postgång som tydligen inte kommit fram.

Lärarna på Rödsleskolan var inte säkra på om de ville fortsätta kontakten med Marburg.

Gary och jag enades om att göra ett försök till med 5:e klasserna. Deras lärare (Vasi och ???) var också med på tanken. Från Rödsles sida är lärarna mest intresserade av att ha klasskontakt, men Marburglärarna vill att eleverna skriver personliga brev. Garys tanke är att det är bra att försöka med 5-te klasserna för då kan vi hjälpa dem ett par år och sen kan de som vill fortsätta själva. Jag skrev ner ett ”kontrakt” som de tyckte var OK. Där står bl.a. att lärarna är ansvariga, att lärarna skall föra listor på inkommande och utgående brev så att alla blir besvarade och att lärarna själva skall skriva något till lärarna i den andra skolan. Samma ”kontrakt” överlämnas till Rödsle. (Bilaga 3)

Jag hann att prata lite med lärarna i lärarrummet. De var lika jäktade som vi hemma.

GAMBALAKE JUNIOR PRIMARY

Den här skolan ligger intill Eslina Rakakis förskola, och när Eslina var i Oskarshamn hade hon med sig brev från rektorn på Gambalake JP, där det står att de vill ha en twinningskola. Detta brev fick Fårboskolan som besvarar brevet men inte hört något sedan dess. När jag kom till skolan kände ingen till något om någon kontakt med Sverige!! Rektorn Annie Makhaye är inte där den dagen men jag får prata med ett par andra trevliga, men om sverigebrev ovetande ”fröknar”. De lovar att framföra min undran till sin rektor, och Pauline Duncan skall sedan bli underrättad om svaret. Det är nästan så jag undrar om det är fel skola men Eslina var med där och försäkrade att hon lämnat breven från Fårboskolan där.

När Eslina reste från Sverige hade hon dessutom med sig en samling brev hopsatta till en bok från en av klasserna på Norra skolan. Hon skulle lämna även dessa till sin grannskola, men inte heller de breven har vi fått svar på.

KANDALIZISWE SCHOOL

Besöket här var en höjdarkä. Jag hade tidigare träffat rektorn där Kaleb Phehlukwayo i PS och hemma i Oskarshamn. Det var roligt att se honom i aktion i sin yrkesroll, vilket gav ett helt annat intryck än att se honom som ovan resenär i ett kallt land långt hemifrån. Några fakta, som kanske kan vara nya sedan tidigare rapporter, om skolan:

byggdes 1995, startade 1997 av Kaleb med 20 elever, nu 230 elever i grade 8-10, skolavgiften är 190 Rand/läsår, 8 lärare varav 2 volontärer, 80% av barnen är föräldralösa, 95 % av föräldrarna är arbetslösa, 40% av eleverna går vidare till grade 11-12. Nyligen har man fått in el med hjälp av solfångare, ett nytt kontor har byggts och ett staket har uppförts. Dessutom har ett vattenprojekt startats. Man tar till vara regnvatten, renar det och samlar i en tank.

8 elever skall skickas till Margate för att få HIV utbildning. Dessa ska sen informera de andra eleverna. Kaleb visar stolt sin dator med internetuppkoppling och vi kan skicka några e-mail. Vi gick runt i klasserna, berättade och svarade på frågor. Tyvärr hade inte Vallhallaskolan skickat med oss några brev som eleverna här väntat på.

Kaleb bjöd både på förmiddagsfika och på lunch på sitt kontor.

Besöket avslutades med att eleverna hade uppträdande med sång och dans i ett fullsmockat klassrum. Fantastiskt duktiga var de. Det riktigt ryste i oss när vi upplevde deras

framträdande. Några pojkar uppförde ett sångspel om droger som var ett bidrag till en tävling mot droger. Likaså hade de ett bidrag till en skoltävling där man skulle informera om HIV.

ETSHENILIKASHOBA SCHOOL (Izingolweni)

Det här är Thandis, Kalebs frus, skola och ligger bara några km från Kandaliziswe. Det är en primary school med 450 elever och 14 lärare. Skolavgiften är 35 Rand /år. Här hade lärarna väntat på att vi skulle komma, men det visste inte vi. Kaleb stod för planeringen. Lärarna ville diskutera pedagogik med mig så vi fick ha ett snabbt möte runt ett fullsmockat bord i änden av ett klassrum. Eleverna satt tysta och väntade. Lärarna ville veta om svensk skola, hur vi gör med läsinläring mm. Thandi har varit i Sverige, och även på min skola. Jag försökte förklara. Bl.a. berättade jag, och visade för dem, om vårt sätt att arbeta med port folio. De var fascinerade. De känner till port folio metoden, men de använder den lärarstyrt. Vi diskuterade anställningsvillkor och löner, och jag försökte förklara vad det kostar bl.a. att leva i Sverige. De andra i delegationen och Kaleb väntade otåligt för vi skulle tillbaka till Kalebs skola och se uppträdande av eleverna. Det var en fullspäckad och intressant dag då vi förutom att besöka de här två skolorna gjorde andra studiebesök i Izingolweni.

NTOKOZWENI CHRECH i Gambalake

När Maria, Pauline och jag kom dit blev Eslina Rakaki överraskad. Hon visste inte att det var en svensk delegation på besök, något som de senare måste ta upp i twinningen där nere. Alla i twinningen ska veta att det är besök. Barbro Ådvall hade skickat med presenter och hade bett mig kolla upp några saker.

YVONNE ROBINSSON PREESCHOOL

Här gjorde jag ett kort besök och lämnade presenter till Susy Love från Gunilla Henriksen. Susy Love skall tyvärr flytta från PS.

MERLEWOOD PRIMARY SCHOOL

Den här skolan har twinnat med Kristinebergsskolan och jag hade med massor med brev, en bok om Nelson Mandela och en läderfotboll från Kerstin Q och Kristinebergsskolan. Tyvärr hade rektor sagt ifrån att han inte ville ha något besök på sin skola. Twinning-föreningen i PS skall undersöka hur det fortsatta arbetet skall kunna se ut. Gulshera tog hand om posten dit.

6. Sammanfattning av vad som varit BRA

Alla som varit inblandade i skolkontakterna på olika sätt tycker att det är mycket givande och roligt att ha kontakt med vuxna och barn i ”det andra landet”. Barnen tycker det är roligt att skriva och skicka både personliga brev och klassbrev och de blir lyckliga när de får svar kanske med foto. Det är utomordentligt bra språklig övning att skriva brev, berättelser, bildtexter och annat man skickat och det ger ett naturligt tillfälle att lära sig om människor i ett annat land och om deras livsvillkor. Att lära sig om andra människor och andras levnadssätt och livsvillkor hjälper oss alla med vår personliga utveckling och därigenom också vår syn på, och vår förståelse för, våra medmänniskor även de med annan kulturell bakgrund. Detta är naturligtvis något värdefullt i såväl Sverige som Sydafrika.

7. Svårigheter som hindrat en god kontakt

Ibland har inte breven nått sin adressat. Lärarna i Sydafrika har oftast bara sina klasser ett läsår, och det nya läsåret startar i januari. Skolloven stämmer inte med våra och breven kan bli liggande länge. Det är för långt emellan skrivtillfället och det eventuella svaret så barnen tappar intresset. Eleverna där har oftast ingen skolbänk att spara breven i och hemma kanske de inte har varken penna eller lampa. Det är inte alltid lärarna vet när det är delegationsresor

med vilka de kan skicka sina brev. Eleverna är ofta inte så noga med att skriva efternamn på sina brevvänner och det kan vara hopplöst att t.ex. hitta "Emma i Oskarshamn". I en del skolor där nere har de hög elevomsättning och därför får kanske inte eleven sina brev. Om inte lärarna låter barnen skriva på lektionstid skriver bara några få. Alla vuxna är inte av olika anledningar positiva till twinningen.

8. Förslag på riktlinjer för att hålla liv i, och vidareutveckla våra skolkontakter.

Utifrån egna erfarenheter samt de samtal jag gjort med lärare här i Oskarshamn och lärare i Port Shepstone har jag kommit fram till följande.

För att få ett givande utbyte skolbarn emellan måste de vuxna på ömse sidor ha en god kontakt. De vuxna har ansvaret. Du som lärare måste tro på iden att på något sätt brevväxla med, i det här fallet, Sydafrika. Du måste vara övertygad om att det ger Dina elever mycket positivt både språkligt och mänskligt, och Du måste vara beredd på att det kan vara lite kämpigt att få kontakten att fungera, men om man verkligen vill så är det stor chans att lyckas. Jag menar att helst skall lärarna först etablera en kontakt och komma överens om hur de ska låta sina elever bli inblandade. Bestämmer man sig för att skriva personliga brev skall lärarna föra och skicka med listor med namn så att mottagande lärare kan pricka av och se till att breven blir besvarade. Låt inte eleverna titta på t.ex. ett klassfoto och sen själva bestämma vem man vill skriva till. Då kan en elev få 10 brev och en annan 0. Det finns en mängd andra sätt att brevväxla klasser emellan än att skriva personliga brev. Man kan låta barnen rita och skriva t.ex. om sina hus och sen sätta ihop till en bok. Man kan skriva ett stort gemensamt klassbrev eller man kan skriva om sina fritidssysselsättningar. Väggtidning om sitt land eller sin stad är ett annat förslag.

Lärarna kan bestämma att man skriver något varje gång det är en delegationsresa och skicka med dem. Lärarna får anstränga sig och ta reda på när dessa resor går och kommer i fall de inte är med i twinningen eller blir informerade av twinningen. Lektionstid skall absolut användas till skrivandet. Det är naturligtvis jättebra om lärarna kan ha kontakt via e-mail, men än så länge är den faciliteten väldigt begränsad bland skolfolk i PS. Skriv även om Du inte fått svar förra gången. Det är inte säkert det är ovilja från den "andra sidan" som gör att brev uteblivit. Ha ett speciellt ställe i klassrummet där Era afrikagrejer finns.

9. Övrigt program

Samtidigt med oss var en grupp på 4 studenter från Sidas ulandsinformatörsutbildning i Port Shepstone och vi hade en hel del gemensamt program med dessa. Dessutom kom Petra Andersson från Palmecentret för att hälsa på sina studenter där några dagar. För twinning-medlemmarna i PS blev det lite för mycket med alla oss svenskar samtidigt, men vi blev inte åsidosatta på något vis. Många kvällsträffar hemma hos twinningfolket var vi bjudna till allihop. Det var mycket trevligt men naturligtvis stora tillställningar för värdfolket. Ibland hade de gått ihop flera medlemmar och bjöd oss tillsammans. Det var roligt att se att de hade bjudit varandra över gruppgränserna (svart, färgad, indier, vit o.s.v.).

En aktivitet förutom skolor som jag ensam från delegationen deltog i var ett besök hos gruppen "*Splashes Of Joy*". Det var Cynthia Maresia som tog mig dit och hon är själv med i gruppen som består av 10 - 12 kvinnor. De håller till i en liten allmän lokal i bostadsområdet Merlewood och bedriver olika former av socialt arbete. Olika kvinnor driver olika projekt och man får lite bidrag av kommunen men det mesta sker på helt på frivillighetsbasis. Bland aktiviteter som de har är att åka runt till affärer och få överbliven mat som de sen kan ge till skolbarn och övrig befolkning i stadsdelen som har dåligt med mat. De driver också ett projekt där de informerar ungdomar om drogers skadeverkningar och de har träffar för äldre människor så att de får komma ut. De gör sjukhusbesök och hjälper andra kvinnor som har sjuka boende hemma. I en liten lokal intill samlingslokalen hade de ordnat med symaskiner

och dyl. så att arbetslösa kvinnor kunde komma dit och sy saker som de sedan har tänkt att sälja. De höll precis på att leta efter en bra lokal att sälja sina produkter i. Sykurser och odlingskurser håller de också. Det var med sprudlande glädje kvinnorna berättade detta och de var så glada att ha besök från Sverige även om det bara var jag! De hade bakat massor av kakor och gjort smörgåsar till tet som de bjöd på.

Vidare var jag med på besöket hos polisens "**Child Protection Unit**". Det var mycket intressant men jag hänvisar till de andras rapporter om innehållet i detta besök.

Vi gjorde några turistiska besök också som var mycket givande och avkopplande. Vi var t.ex. ute på en 1- timmes båttur på **Umzimkulu River** och på en 4 - timmars safaritur i **Dunstan family Game Farm**.

En söndagsutflykt gick till **Nuandu Zulu falls** då många twinningmedlemmar deltog. Det var väldigt trevligt att i lugn och ro kunna umgås med var och en. Dessutom var det ett mycket trevligt utflyktsmål. Vattenfallen ligger ca. en timmes bilfärd inåt landet och man passerar landsbygdsbefolkningen i sin miljö vilket är intressant i sig. Dessutom får man en skön promenad från landsvägen till vattenfallen.

Vi blev officiellt välkomnade av borgmästaren Mrs Shusha vid ett ordinarie **kommunstyrelsemöte** där vi deltog en halvtimme i början.

Den dagen vi var tillsammans med Kaleb and Thandi tittade vi också på kommunhuset i **Izingolweni** samt stannade till på torget där. I dessa områden som är bara några mil inåt landet från PS bor bara svarta och allt är mer likt Afrika än Europa. Vi passerade också området **Schubaschubane** där en stor massaker var i början av 1990-talet. Vi hann också med att besöka ett äldreboende därute.

Vi deltog i ett sk. **twinningforum** där styrelsen i PS presenterade sig och sin verksamhet. Vi i delegationen, de 4 studenterna och Petra Andersson blev också välkomnade och presenterade. Första söndagen deltog vi i en **gudstjänst** i metodistkyrkan där Dell är medlem.

På vår **svenskfest** hade vi påsktema. Det var kycklingar överallt och påskris med fjädrar och själva var vi påskkärringar. Vi bjöd på kokta ägghalvor med bl.a. kaviar på, små smörgåssnittar med trattkantareller på samt lasagne och sallad. Naturligtvis bjöd vi även på påskgodis ur påskägg.

Kvällsmiddagarna då vi var hembjudna till olika twinningmedlemmar uppskattade vi väldigt mycket. Det är så roligt och intressant att se hur de bor och att träffa dem själva och deras familjer. En höjdarkväll var den kväll vi var ut till Dudu Malingas lantställe där hon är uppvuxen. Hela hennes fotbollslag var där och sjöng och underhöll oss. Med oss var flera av de "vita" twinningmedlemmarna, och vad jag förstod hade en av dem inte besökt en svart familj på landet tidigare!!

10. Förändringar sen 2000

När jag var här andra gången kunde jag se allt med "andra ögon" vilket gjorde att jag kunde fördjupa mig i allt på ett annat sätt. Några saker som jag lade märke till var att staden PS var renare. Hemmet för gatubarn, Kayaletu, hade bara 5 barn boende där mot 19 förra gången. Tyvärr tror inte jag att det endast beror på att pojkarna nu kunnat flytta hem, utan på andra faktorer ss. Att Floyd som hade hand om hemmet förut nu har slutat.

Det s.k. biblioteket som Tolly har på personalrummet hade vuxit från en hylla till flera hyllor och tillgången på läroböcker på Inala var något bättre.

Inom twinningen umgås man nu över de gamla gränserna. I alla fall när vi är där och det är ju alltid något.

11. Vad jag kan ta med mig hem

En sådan här resa påverkar en på så många sätt som kan vara svåra att förklara. Ett enkelt sätt är att tänka i detaljerade frågor som den ovan.

Jag blev imponerad över bl.a. skolbarnens förmåga att sjunga och dansa så fantastiskt bra, så jag skulle vilja lägga mer tid i vår svenska skola på sång, dans och uppträdanden. Vidare är de sydafrikanska eleverna och även vuxna mycket bra på att stå upp och hålla små välkomst- eller tack-tal. Det är något jag skulle vilja ge mina elever träning på.

Jag tycker att vi skall försöka att göra söndagsutflykterna här till mer gemensamma utflykter för många i twinningen tillsammans med våra Sydafrika-gäster. Det är så trevligt att ha tid att umgås med dem, och det är ofta då man lär sig mest!

I samtalen med twinningmedlemmarna i PS framkom en önskan att fördjupa sig i ”den andra sidans” språk, kultur och historia. Jag föreslår att vi tar fram lämpligt material för att studera varandras historia. Det svåraste därvidlag tror jag är att hitta bra, lättförståelig, engelskspråkig och på annat sätt lämpligt material om svensk historia. Själv skulle jag gärna delta i en studiecirkel om sydafrikansk historia.

12. Allmänt att tänka på för kommande delegationer

Var noga med att tänka igenom Dina önskemål på program före resan. Skriv helst ner vilka huvudmål Du har med resan. Be gärna om att få mycket tid i programmet på några punkter som Du är mest intresserad av. Det är viktigt att hinna med att ställa frågor och bearbeta intrycken under vistelsen där. Visserligen hinner man nog aldrig det fullt ut, men det är viktigt att få göra det inom sitt huvudområde. En allmän översikt över samhället där är jättebra att få första gången, men jag rekommenderar ändå att lägga mer tid än vad vi tidigare gjort på något huvudprogram som är personligt för varje delegat.

Att skriva dagbok VARJE DAG och helst under dagarna också är ett måste. Du har glädje av den sedan, inte bara när Du skall skriva rapporten utan även som reseminne.

13. Efterarbete

När jag kom hem tog jag kontakt med alla skolor som jag hade rapporter och/eller post till. Besök gjorde jag i klasser på min skola och på Kikeboskolan.

Förutom att lämna post till de skolor som har kontakt, lämnade jag brev från en klass på Jai Hind skolan till Ritva Kindvall på Norra skolan, och några brev från Jai hind till Fårboskolan.

14. Avslutning

Det var återigen en fantastisk upplevelse och erfarenhet att få göra denna resa. Mina vyer har vidgats och min personliga utveckling berikats på ett sätt som inte går att beskriva, men som jag är övertygad om kommer till nytta i mitt yrkesliv, i mitt arbete inom OSAK, samt naturligtvis i mitt personliga liv.

Vi i delegationen hade det jättetrevligt under alla förberedelseträffar, under själva resan och under hela vistelsen, speciellt på altanen på sena kvällstimmar. TACK för trevligt resällskap Maria, Madelene och Rolf! **TACK OSAK** för förtroendet att låta mig åka.

Mitt stora intresse för Sydafrika gör att jag fortfarande hoppas att få återvända någon gång. Jag ser också fram emot att få ta emot kommande delegater därifrån.

”Long Live The Twinning!”

Bilaga 3

Marburg School – Rödsleskolan

- The Swedish teachers suggest to write classletters.
- The teachers must be responsible for the twinning.
- Don't let the pupils write by themselves.
- Use lesson time.
- Keep a record of leaving and coming things, letters and other things.
- The teachers must check that all the letters will be answered (if you write personal letters).
- The teachers write something themselves to come with the pupils' things.
- Gary and Laila keep contact when there's something on its way.
- Send something with every delegation.